

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 2744
Αριθμ. Πρωτ. Αίτησ. Κατ. Εγγράφων: 410
Ημερομ. Κατάθεσης: 16/12/2020

Αθήνα, 16 Δεκεμβρίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ ΚΑΙ ΑΚΕ

Προς τον κ. Υπουργό Μετανάστευσης και Ασύλου

**Θέμα: «Απαράδεκτος ο σχεδιασμός για την υποδοχή και την στέγαση το 2021
– Πολλά βήματα πίσω στην ένταξη προσφύγων και μεταναστών»**

Το τελευταίο διάστημα η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου προσπαθεί να επαναπροσδιορίσει το μοντέλο υποδοχής και φιλοξενίας της χώρας σε μια κατεύθυνση επιδείνωσης των υλικών συνθηκών. Η προσπάθεια αυτή εντάσσεται στο γενικότερο πνεύμα μιας παθητικής αποτροπής, σε μια επικίνδυνη και ανιστόρητη αντίληψη ότι οι σκηνές μέσα στα λασπόνερα και ο εγκλεισμός θα εξασφαλίσουν την συνέχιση των μικρών ή και μηδενικών ροών από την οδό της ανατολικής μεσογείου.

Πέρα από το γεγονός ότι η Κυβέρνηση με τον τρόπο αυτό παραγνωρίζει, για ακόμα μια φορά τον γεωπολιτικό παράγοντα, ίσως σε μια προσπάθεια να δημιουργήσει ένα αφήγημα επιτυχίας και να ικανοποιήσει ένα ακροδεξιό και συντηρητικό ακροατήριο, ο σχεδιασμός αυτός βρίσκεται σε ευθεία αντίθεση με τις συμβατικές και θεσμικές υποχρεώσεις της χώρας.

Πιο συγκεκριμένα:

A) Οι δομές υποδοχής και φιλοξενίας μετατρέπονται είτε σε κλειστά κέντρα είτε σε λασπότοπους. Στα νησιά του ΒΑ Αιγαίου έχουν ήδη συμβασιοποιηθεί τα τρία κέντρα κράτησης σε Σάμο, Κω και Λέρο ενώ φαίνεται να γίνεται η προετοιμασία για τα αντίστοιχα σε Λέσβο και Χίο. Παράλληλα, φαίνεται ξεκάθαρα πως η στόχευση του Υπουργού είναι να δημιουργήσει κλειστές δομές-φυλακές χιλιάδων ανθρώπων παντού, με απαράδεκτες συνθήκες διαβίωσης -τύπου νέου Καρά Τεπέ που με τις

πρώτες βροχές μετατράπηκε σε πλωτή δομή-, κράτηση έως 36μήνες για όλους ακόμα και οικογένειες και ασυνόδευτα ανήλικα και εν τέλει εκρηκτικές καταστάσεις τόσο για τους αιτούντες άσυλο όσο και για τις τοπικές κοινωνίες. Μικρές ανοιχτές δομές με αξιοπρεπείς συνθήκες ακόμα και για ευάλωτες ομάδες, όπως οι δομές ΠΙΚΠΑ Λέσβου και Λέρου έκλεισαν, δείχνοντας τον δρόμο για τα στρατόπεδα συγκέντρωσης που έρχονται σε όλα τα νησιά του Βορείου και Ανατολικού Αιγαίου.

Στην ενδοχώρα οι μόνες δύο δομές που δημιούργησε το Υπουργείο εντός του 2020 είναι αυτές σε Μαλακάσα (νέα) και Κλειδί Σερρών. Με βάση αυτοψίες που πραγματοποίησαν αντιπροσωπείες βουλευτών και στελεχών του ΣΥΡΙΖΑ-ΠΣ και οι δύο έχουν κατασκευαστεί με το μοντέλο κλειστής δομής, έχουν μόνο υποτυπώδεις υποδομές, παρά τα υπέρογκα ποσά που δαπανήθηκαν για την κατασκευή τους και βρίσκονται σε περιοχές ιδιαίτερα επικίνδυνες για τον πληθυσμό σε περίπτωση που εμφανιστούν έντονα καιρικά φαινόμενα, όπως έδειξε άλλωστε και η πρόσφατη νεροποντή (10/12/2020) που μετέτρεψε την δομή της Μαλακάσας κυριολεκτικά σε λίμνη, παρασύροντας τις πρόχειρες κατασκευές και τις σκηνές.

Σε ό,τι αφορά τις δομές φιλοξενίας της ενδοχώρας η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου έχει κατ' επανάληψη αναφερθεί σε περιορισμό του αριθμού τους, χωρίς να δίνει όμως περισσότερα στοιχεία.

Β) Εδώ και μήνες γίνεται λόγος για τον τερματισμό του προγράμματος ενοικίασης ξενοδοχείων. Πρόκειται για ένα πρόγραμμα, σχεδόν εξολοκλήρου με ευρωπαϊκή χρηματοδότηση, που είχε ως στόχο την υποβοήθηση του συστήματος υποδοχής της χώρας και την συνολική βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης. Επίσης πρόκειται για ένα πρόγραμμα που, παρεμπιπτόντως, έδωσε μια ανάσα στις τοπικές οικονομίες, ενώ βοήθησε σημαντικά στον επιμερισμό του πληθυσμού των αιτούντων ανά την επικράτεια, καθιστώντας – λόγω του μικρού αριθμού των φιλοξενούμενων - ευκολότερη την ένταξη και αλληλεπίδρασή τους με τον ντόπιο πληθυσμό.

Γ) Η μετάβαση της αρμοδιότητας του προγράμματος ενοικίασης διαμερισμάτων και οικιών «ΕΣΤΙΑ II» από την Ύπατη Αρμοστεία στην Πολιτεία, θα έπρεπε να σηματοδοτεί μια θετική εξέλιξη. Θα έπρεπε να είναι ένα ορόσημο για την άμεση και

ουσιαστική εμπλοκή των ΟΤΑ στη διαχείριση και να είναι βάση για το στήσιμο ενός νέου μοντέλου υποδοχής και φιλοξενίας. Αντί γι' αυτό, όπως έχουμε ήδη επισημάνει με σειρά κοινοβουλευτικών παρεμβάσεων (378/8056-07.07.2020, 8632-30.07.2020) τα αυστηρά κριτήρια επιλεξιμότητας καθιστούν απαγορευτική τη συμμετοχή στο πρόγραμμα για την πλειοψηφία των Δήμων της χώρας που το αγκάλιασαν και το υλοποίησαν τα προηγούμενα χρόνια, ενώ η μειωμένη χρηματοδότηση δυσχεραίνει ουσιαστικά την δυνατότητα διαχείρισης και τις παρεχόμενες υπηρεσίες, ιδιαίτερα σε περιπτώσεις ΟΤΑ που επιθυμούν να το υλοποιήσουν μεμονωμένα και όχι στο πλαίσιο κοινοπραξίας.

Δ) Με νομοθετική ρύθμιση, προβλέφθηκε η μείωση του χρόνου μετάβασης για όσους λαμβάνουν προσφυγική ιδιότητα από έξι μήνες σε τριάντα ημέρες, διάστημα απαγορευτικό για την ομαλή προσαρμογή και αυτονόμηση των αναγνωρισμένων προσφύγων ως προς τις ανάγκες τους, τη στέγαση, την εύρεση εργασίας, κλπ.

Η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου δεν αξιοποίησε κανένα από τα εργαλεία που παρέχονται στην Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη την οποία είχε καταρτίσει και αρχίσει να υλοποιεί η προηγούμενη κυβέρνηση και άφησε το πρόγραμμα HELIOS, ένα από τα πιο φιλόδοξα και καλοσχεδιασμένα ενταξιακά προγράμματα της Ευρώπης να λιμνάζει. Χωρίς αύξηση των δυνατοτήτων του προγράμματος, χωρίς διεύρυνση του, το άφησε απλά να υπάρχει και να λειτουργεί «στον αυτόματο».

Αυτή η πολιτική οδήγησε, εν μέσω μάλιστα πανδημίας, έναν μεγάλο αριθμό αναγνωρισμένων προσφύγων στις πλατείες των πόλεων χωρίς καμία κρατική αρωγή και σχέδιο, καλλιεργώντας κοινωνικό αυτοματισμό με τους κατοίκους και επαγγελματίες και αφήνοντας όλους, έρμαιοι των διαθέσεων ακροδεξιών ομάδων.

Μπροστά στην κοινωνική κατακραυγή το Υπουργείο αντί να παραδεχτεί το λάθος του και να επαναφέρει την εξάμηνη περίοδο προσαρμογής που προβλεπόταν επί ΣΥΡΙΖΑ σε συνδυασμό με την αναγκαία επανεκκίνηση και ενίσχυση των ενταξιακών δράσεων, μετέφερε χωρίς σοβαρή προετοιμασία και σχέδιο τον κόσμο από τις πλατείες σε διάφορες δομές φιλοξενίας για άγνωστο διάστημα.

Συμπερασματικά είναι φανερή η προσπάθεια της Κυβέρνησης να εργαλειοποιήσει το σύστημα υποδοχής και φιλοξενίας καθιστώντας το μέσο αποτροπής. Θέλει να κάνει το βίο αβίωτο σε όσους προσπαθούν να περάσουν δια της χώρας στην Ευρώπη. Ωστόσο, αυτή η ανάληψη του ρόλου της «ασπίδας» το μόνο που πετυχαίνει είναι να μετατρέπει την Ελλάδα σε αποθήκη ψυχών και μάλιστα με συνθήκες που δεν τιμούν την πολιτισμική παράδοση του λαού μας και έρχονται σε σύγκρουση με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τις εγγυήσεις του Διεθνούς και Ευρωπαϊκού Δικαίου προς τους αιτούντες άσυλο. Εξάλλου, αυτή η ζοφερή εικόνα επιβεβαιώθηκε με τον πιο ηχηρό τρόπο και στην πρόσφατη Έκθεση της CPT του Συμβουλίου της Ευρώπης, που εκθέτει πολλαπλά τη χώρα.

Επειδή, η πολιτική του Υπουργείου είναι να λειτουργούν στα νησιά μόνο κλειστές δομές - φυλακές χιλιάδων ανθρώπων, χωρίς κανένα σχέδιο αποσυμφόρησης.

Επειδή, η εξαγγελία της μείωσης των δομών φιλοξενίας σε συνδυασμό με την μη ανανέωση του προγράμματος ενοικίασης ξενοδοχείων και την απαξίωση του ΕΣΤΙΑ II, θα επιδεινώσει το ήδη επιβαρυνμένο σύστημα υποδοχής της χώρας.

Επειδή, το πρόγραμμα HELIOS μαζί με τις δράσεις της Εθνικής Στρατηγικής για την Ένταξη είναι ο μόνος τρόπος να προχωρήσει η σταδιακή κοινωνική ένταξη προσφύγων και μεταναστών.

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Ποιος είναι ο αναλυτικός σχεδιασμός σας για το σύστημα υποδοχής και φιλοξενίας το 2021;
2. Ποιος θα είναι ο αριθμός των διαθέσιμων θέσεων για την φιλοξενία αιτούντων άσυλο το 2021 και πόσοι από αυτούς που βρίσκονται στη χώρα αυτή τη στιγμή μένουν εκτός συστήματος υποδοχής;
3. Ποιος είναι ο σχεδιασμός για την διεύρυνση του προγράμματος HELIOS και ποια ενταξιακά προγράμματα θα υλοποιήσει το 2021; Πόσοι είναι οι ενταγμένοι στο πρόγραμμα HELIOS αυτή τη στιγμή, πόσες οι διαθέσιμες θέσεις και πόσοι είναι οι εν δυνάμει δικαιούχοι;
4. Με δεδομένο ότι έχει εξαγγείλει το κλείσιμο ξενοδοχείων και δεν έχουν δημιουργηθεί άλλες θέσεις φιλοξενίας, πως θα αποφευχθεί ένα νέο κύμα ανθρώπων που θα εκτοπιστούν στις πλατείες των πόλεων;

5. Γιατί δεν αξιοποιεί τα ευρωπαϊκά κονδύλια για το πρόγραμμα των ξενοδοχείων σε μια περίοδο μεγάλης κρίσης και για τον κλάδο στην Ελλάδα λόγω πανδημίας;

Επίσης αιτούμαστε να κατατεθούν:

1. Η οικονομοτεχνική μελέτη στην οποία έχετε αναφερθεί, με βάση την οποία κρίθηκε ασύμφορη η ενοικίαση ξενοδοχείων σε σχέση με άλλες μορφές φιλοξενίας.
2. Οι συμβάσεις των αναθέσεων και οι τεχνικές μελέτες κατασκευής με τα τοπογραφικά των νέων δομών στη Μαλακάσα και το Κλειδί Σερρών.

Οι ερωτώντες και αιτούντες Βουλευτές

**Ψυχογιός Γεώργιος
Αγαθοπούλου Ειρήνη
Αμανατίδης Γιάννης
Αναγνωστοπούλου Αθανασία (Σία)
Αυγέρη Θεοδώρα (Δώρα)
Βαρδάκης Σωκράτης
Βέττα Καλλιόπη
Βίτσας Δημήτρης
Γκιόλας Γιάννης
Δρίτσας Θεόδωρος
Ηγουμενίδης Νίκος
Θρασανιώτης Εμμανουήλ
Καρασαρλίδου Ευφροσύνη (Φρόσω)
Κατρούγκαλος Γιώργος
Καφαντάρη Χαρούλα (Χαρά)
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης)
Μάρκου Κωνσταντίνος
Μιχαηλίδης Ανδρέας
Μουζάλας Γιάννης**

Μπαλάφας Γιάννης
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Ξενογιαννακοπούλου Μαριλίζα
Παπαδόπουλος Αθανάσιος (Σάκης)
Παππάς Νίκος
Πούλου Παναγιού (Γιώτα)
Ραγκούσης Γιάννης
Σαντορινιός Νεκτάριος
Σκουρλέτης Παναγιώτης (Πάνος)
Σκουρολιάκος Παναγιώτης (Πάνος)
Συρμαλένιος Νίκος
Τζούφη Μερόπη
Φάμελλος Σωκράτης
Φίλης Νίκος
Φωτίου Θεανώ
Χατζηγιαννάκης Μιλτιάδης
Χρηστίδου Ραλλία